

Internationalisering in het voortgezet onderwijs; een agenda voor strategische samenwerking (2015-2020)

Met deze strategische agenda geven het Europees Platform - *internationaliseren in onderwijs*¹ en de VO-raad vervolg aan de samenwerking die in mei 2008 is gestart in de *Beleidsnotitie internationalisering Europees Platform en VO-raad*.

De VO-raad en het Europees Platform maken zich samen sterk voor internationalisering, gegeven het belang voor jonge mensen om extra gemotiveerd en optimaal voorbereid te kunnen studeren, wonen en werken in een internationale omgeving en een geglobaliseerde maatschappij.

Door samenwerking kunnen de VO-raad en het Europees Platform elkaar versterken. De VO-raad staat als vertegenwoordiger van bestuurders en schoolleiders in het VO dicht bij de scholen, weet wat er speelt onder de leden en heeft een breed bereik. Het Europees Platform heeft kennis op het gebied van internationalisering in het onderwijs, vele internationale contacten en netwerken en mogelijkheden tot subsidieverstrekking. Samenwerking versterkt het bereiken van de beleidsdoelen van zowel het Europees Platform als de VO-raad.

Internationalisering

Het thema internationalisering kent vele aspecten. Het gaat om de onderwijsinhoud, dat wat leerlingen moeten weten en kunnen volgens het huidige curriculum: kennis van vreemde talen, van de belangrijkste ontwikkelingen in de wereld (geschiedenis), begrip van de effecten van globalisering en opkomende economieën, maar ook het kennismaken en kunnen omgaan met andere leefwerelden, andere culturen, zowel in andere landen als de eigen woonplaats of elders in Nederland. Mobiliteit, in de vorm van uitwisseling met leeftijdsgenoten in het buitenland, is een belangrijke manier om deze kennis in de praktijk toe te passen en interculturele vaardigheden te verwerven. Internationalisering in het onderwijs richt zich op de onderwijsinhoud en activiteiten voor de leerling, maar schoolleiders kunnen internationalisering ook inzetten als middel voor innovatie en professionalisering van de schoolorganisatie. In deze samenwerkingsovereenkomst gaat het dan ook over internationalisering in deze volle breedte.

Internationalisering moet op schoolniveau vorm krijgen. Dit vraagt van schoolbestuurders dat zij een duidelijke visie hebben op internationalisering. Van bestuurders wordt verwacht dat zij schoolleiders en docenten de ruimte bieden hier invulling aan te geven, en hen uitdagen om zichzelf te ontwikkelen. Het vraagt van leraren dat zij voldoende internationale bagage verwerven om de leerlingen op deze tocht te begeleiden. Daarnaast is het belangrijk dat voldoende lesmateriaal beschikbaar is waar het internationale component - als vanzelfsprekendheid - is opgenomen.

De komende jaren (2015-2020) streven wij naar een vruchtbare samenwerking ter verankering van internationalisering in scholen voor voortgezet onderwijs en naar een optimale inzet van de

---

¹ Het Europees Platform fuseert per 1 januari 2015 met de Nuffic, de organisatie voor internationalisering in het hoger onderwijs, tot EP-Nuffic. Deze strategische agenda blijft in de nieuwe organisatie onverkort van kracht.

bestaande internationale netwerken en initiatieven ter versterking van de doelen van de VO-raad in de periode 2015-2020.

Aanknopingspunten voor samenwerking vinden wij in:

1. Internationale dimensie van het onderwijs

De VO-raad en het ministerie van OCW hebben in het Sectorakkoord 2014-2017 afspraken gemaakt over prioriteiten, doelstellingen, maatregelen en investeringen in het voortgezet onderwijs voor de komende jaren. Deze afspraken zijn het uitgangspunt voor de activiteiten van de VO-raad de komende jaren.

De samenwerking tussen het Europees Platform en de VO-raad is gericht op een optimale inzet van (bestaande) internationale netwerken en initiatieven ter versterking van de beleidsdoelstellingen van de VO-raad.

Ambitie: De leerling centraal

In ons onderwijs staan de individuele talenten van leerlingen centraal. De structuur volgt de leerling, niet andersom. Leerlingen worden in het onderwijs uitgedaagd, in alle schoolsoorten, op alle niveaus. Dat betekent dat we maatwerk leveren, bijvoorbeeld door te differentiëren in niveau en tempo.

Alle leerlingen moeten aanspraak kunnen maken op zinvol en uitdagend onderwijs. Op dit moment voelen veel leerlingen zich niet uitgedaagd en vervelen zich. Het onderwijs laat bijvoorbeeld veel kansen liggen als het gaat om leerlingen die meer dan gemiddeld presteren.

- De VO-raad en het Europees Platform zetten zich in voor het meer benutten van bestaande internationale programma's door scholen, zoals tweetalig onderwijs (tto), UNESCO-onderwijs en Elos-scholen. Ook de bestaande netwerken van het Europees Platform, zoals Nivo, LinQ en Chinese taal en cultuur, bieden scholen veel mogelijkheden om meer uitdagend onderwijs te bieden. De VO-raad stimuleert schoolleiders actief om hier gebruik van te maken.
- De nieuwe Wet op de Onderwijstijd biedt scholen meer ruimte voor uitdagend onderwijs. De VO-raad stimuleert scholen om deze ruimte te benutten, waarbij ook internationale mogelijkheden worden uitgelicht. Hierbij valt te denken aan studiereizen, uitwisseling, maar ook digitaal onderwijs via MOOC's van buitenlandse onderwijsinstellingen. Het Europees Platform ondersteunt scholen bij het benutten van deze mogelijkheden.

Ambitie: Eigentijds onderwijs: moderne voorzieningen

Door een doorbraak en versnelling in het aanbod van digitaal leermateriaal en doordat educatieve markten worden opengeboren wordt onderwijs mogelijk, dat is toegesneden op de individuele leerling. De sector benut de mogelijkheden die ICT biedt, waardoor de voorzieningen in het onderwijs eigentijds worden.

Er is internationaal veel kennis en ervaring beschikbaar over het werken aan eigentijds onderwijs en moderne voorzieningen: van elkaar en met elkaar leren over nieuwe manieren van onderwijs.

- Als onderdeel van Leerling2020 zal door de VO-raad internationale samenwerking worden gezocht met andere Europese instellingen. De exacte uitwerking hiervan wordt nog uitgedacht, bijvoorbeeld gesubsidieerd door het Erasmus+ programma. De VO-raad en het Europees Platform bundelen hun krachten om tot een vruchtbare internationale samenwerking te komen.
- Scholen zullen via de VO-raad en het Europees Platform actief worden geïnformeerd over de mogelijkheden van subsidie voor internationale innovatieprojecten via het Erasmus+ programma. Participerende scholen brengen kennis en ervaring mee waar de hele VO-sector voordeel van heeft.

Ambitie: Meer aandacht voor brede vorming

Naast de cognitieve vaardigheden is er op scholen veel aandacht voor niet-cognitieve vaardigheden en voor de socialiserende functie van het onderwijs. Scholen dragen bij aan de brede competenties die jongeren in het vervolgonderwijs en de maatschappij nodig hebben, zoals samenwerking, creativiteit en ondernemerschap. Dit resulteert ook in kwalitatieve indicatoren om die brede leeropbrengst inzichtelijk te maken.

Internationale kennis en vaardigheden behoren tot de belangrijke niet-cognitieve vaardigheden: kennis en begrip van andere talen en culturen en de vaardigheid om samen te werken met mensen van andere culturen. Deze vaardigheden zijn onmisbaar voor een goede voorbereiding op een steeds meer globaliserende arbeidsmarkt.

- De VO-raad en het Europees Platform zullen (i.s.m. SLO) werken aan de definiëring en invulling van de component “internationale vaardigheden” op het te ontwikkelen plus-document. Denk hierbij aan vaardigheden als interculturele samenwerking, kennis van andere culturen en omgangsvormen, etc. Het supplement internationalisering kan hiervoor als basis dienen. Ook (effect)meting zal worden opgepakt.

Ambitie: De docent in positie in een professionele organisatie

Docenten beschikken over kennis en vaardigheden om leerlingen uit te dagen en te differentiëren in de klas en voelen zich (mede)eigenaar van de ontwikkelingen. Leraren en schoolleiders werken in een professionele, lerende organisatie met een uitdagende werkomgeving. Door continue professionele ontwikkeling van leraren, schoolleiders en bestuurders kunnen scholen goed anticiperen op maatschappelijke ontwikkelingen.

Schoolleiders vervullen een sleutelrol op het gebied van internationalisering. De samenwerking tussen de VO-raad en het Europees Platform richt zich met name op de professionalisering van schoolleiders.

- De VO-raad en het Europees Platform zullen gezamenlijk de leden van de VO-raad informeren over internationale mogelijkheden voor professionalisering, zoals internationale cursussen, uitwisselingen voor professionals en digitale mogelijkheden tot internationale kennisuitwisseling. Dit zal ook in samenwerking met de VO-academie gebeuren.
- Er wordt onderzocht welke rol internationale vaardigheden hebben in het beroepsprofiel Schoolleiders.

2. Internationale projecten en netwerken

Zowel het Europees Platform als de VO-raad zijn lid van enkele Europese en internationale verenigingen en netwerken voor het onderwijs. Wij zetten in op een effectief gebruik van onze lidmaatschappen. Het ligt in de rede om kennis en ervaringen binnen deze netwerken, die de internationalisering en internationale positie van het voortgezet onderwijs raken, zover mogelijk te delen en effectief op elkaar te doen aansluiten.

Het effectief gebruik maken van elkaars netwerk en het delen van kennis en kansen vormt een belangrijke bijdrage aan het vervullen van bovenstaande wens tot samenwerking. Het gaat hierbij om de volgende netwerken:

Europese beleidsbeïnvloeding

- European Federation of Education Employers (EFEE)
VO-raad
- Neth-ER (Netherlands house for Education and Research)
Europees Platform

Internationale onderwijsnetwerken

- European School Heads Association (ESHA)
VO-raad
- International Confederation of Principals (ICP)
VO-raad
- Europees netwerk van Elos-scholen
Europees Platform
- Nationale Agentschappen voor Erasmus+
Europees Platform

Middels deze samenwerkingsovereenkomst spreken wij onze gezamenlijke doelstellingen op het gebied van internationalisering uit. De internationale oriëntatie van het VO draagt bij aan de beleidsambities in het VO. In de periode 2015-2020 stimuleren wij schoolleiders en bestuurders om internationalisering in te zetten om hun onderwijsdoelen te bereiken. Daartoe bundelen wij onze kennis, zetten wij onze informatiekkanalen in en maken we gebruik van elkaars internationale netwerken.

Paul Rosenmüller
Voorzitter VO-raad

Jindra Divis
Directeur Europees Platform
